

Nonprofit Monitor (2009)
www.nonprofitmonitor.hu
1. szám, 20-39. oldal
ISSN 2062-0861

Ruff Tamás: A civil szektor helyzete a kistérségi kistérségben

1. A helyzetfelmérés keretei és célja

Alapítványunk, az Agóra Vidékfejlesztési Alapítvány 2000 óta működik a kistérségi kistérségben település- és vidékfejlesztés, illetve térségi civil szervezetek fejlesztése céljából. Részesei voltunk a helyi SAPARD tervezési folyamatnak, illetve szervezetünk kezdeményezte az integrált alapon történő vidékfejlesztési munka kialakítását. Korábbi munkáink során több alkalommal tapasztaltuk, hogy a civil szervezeteket az önkormányzati vagy piaci szereplők nem tekintik egyenrangú félnek, éppen a hiányzó, szakmailag megalapozott civil stratégia miatt.

A kistérségi kistérségben a civil szervezetek száma nem magas, a KSH 2006. évi adatai alapján 136 regisztrált szervezet létezik, ami egy stratégiaalkotási folyamatnál erőssége is lehet a kistérségnek. A szervezetek könnyen elérhetőek, a stratégiaalkotási folyamat széles párbeszéd és konszenzus alapján történhet.

Az NCA által támogatott pályázati program keretében a kistérségi kistérség civil szervezeteinek részvételével határozzuk meg a kistérség 2020-ra vonatkozó civil jövőképét és a hozzá vezető civil szolgáltatásfejlesztés útját. A stratégia elkészítését többek között azért tartjuk fontosnak, mert ezzel a kistérségben erősödik a civil szektor súlya, növekszik társadalmi beágyazottsága, és hozzájárulhat a térség forrásallokációs képességének növekedéséhez. Az önkormányzati és piaci szektor képviselői a stratégia mentén hosszútávon tudnak együtt tervezni és együttműködni a civil szféra képviselőivel, amely szintén záloga lehet a térség fejlődésének.

A stratégia alkotás során számba vesszük a korábbi tapasztalatokat, kutatási eredményeket, különböző helyi szakértői tanulmányok készülnek, a kistérségi civil szervezetek aktív bevonásával különböző tervezési módszerekkel meghatározásra kerül a kistérség jövőképe, az ehhez kapcsolódó stratégiai célok és fejlesztési területek. A közös munka elsősorban szakmai műhelymunkák és internetalapú munka formájában fog történni.

Ennek értelmében az NCA-CIV-08-F-0123 pályázati program célkitűzéséhez elengedhetetlenül fontos, hogy tisztában legyünk a kistérségben belül a civil szektor jelenlegi helyzetével és jellemzőivel.

Reális és alapos tervezés csakis ennek ismeretében végezhető, hiszen a területi sajátosságok és adottságok nagyban meghatározzák a szolgáltatásfejlesztés keretében vállalható feladatokat, tevékenységeket és az elérni kívánt eredményeket, célokat.

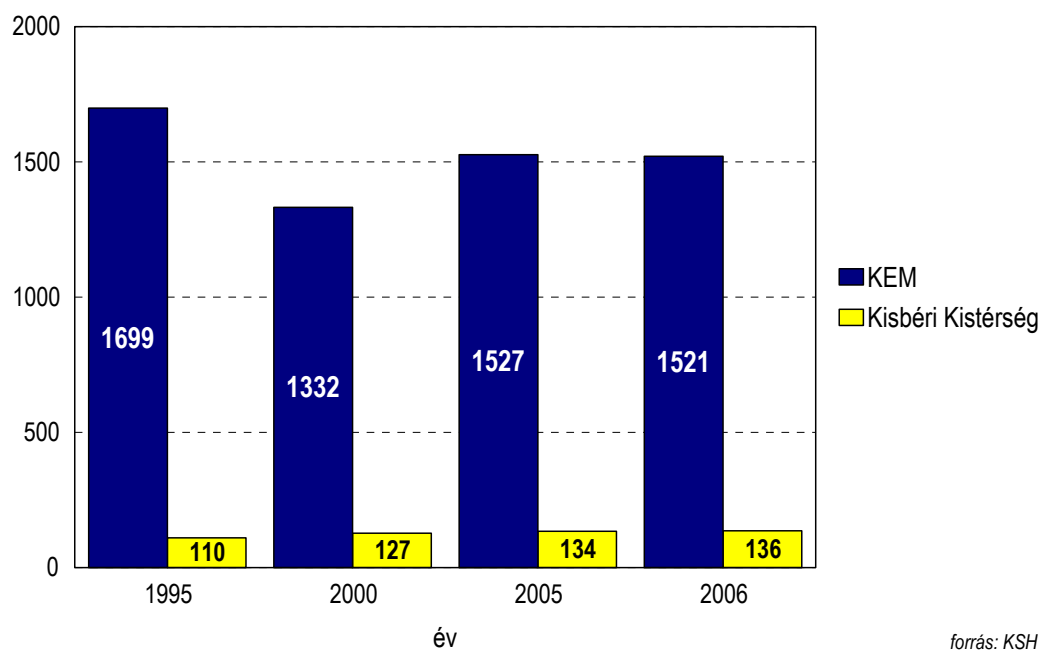
2. Módszertan

Helyzetfelmérésünk során ún. desk research kutatást végeztünk vagyis a már meglévő adatokat, adatbázisokat, korábbi kutatások eredményét tekintettünk át, azokat rendszereztük, és így próbáltuk megrajzolni a kistérség „civil térképét”. Az elemzés alapját a KSH nonprofit szervezetekre vonatkozó 1995., 2000., 2005. és 2006. évi adatgyűjtése során szerzett statisztikai adatok, az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet által összeállított 2006. és 2008. évi Közép-dunántúli Regionális Nonprofit Statisztikai Adattár adatai, az NCA és a KSH GSZR adatbázisai adták. Ezek forrásait minden esetben lábjegyzetben hivatkozunk.

3. A kisbéri nonprofit szervezetek helyzete a megyében

Komárom-Esztergom megyében 2006-ban 1521 nonprofit szervezet működött. A nonprofit szervezetek számának alakulásában 1995-től kezdve némi hektikusság tapasztalható. Amíg 1995-ben összesen 1699 szervezet volt a megyében, 2000-re ez a szám lecsökkent 1332-re, majd a következő öt évben – 2005. évre - kicsivel megemelkedett 1527 szervezetre, majd 2006-ban szintén csökkenés következett, az előző évhez képest a megyében hat szervezettel volt kevesebb.

Legnagyobb mértékű növekedés a szervezetek számát tekintve a hátrányos helyzetű csoportokkal és szociális célú szervezetek körében tapasztalható, őket követik a „növekedési listán” a képzési tevékenységet ellátó nonprofit szervezetek. Negatív irányú változás a szabadidős és lokálpatrióta szervezetek között volt tapasztalható, 2005-ben 23-24 százalékkal kevesebb ilyen szervezet volt a megyében, mint 1995-ben. A kisbéri térségben a szervezetek száma folyamatosan emelkedik, jelenleg a megye nonprofit szervezeteinek 9 százalékát adja a térség, 136 bejegyzett civil szervezettel.

Komárom-Esztergom megyei nonprofit szervezetek száma

Nonprofit szervezetek számának alakulása szervezetcsoportonként 1995-2005 a megyében

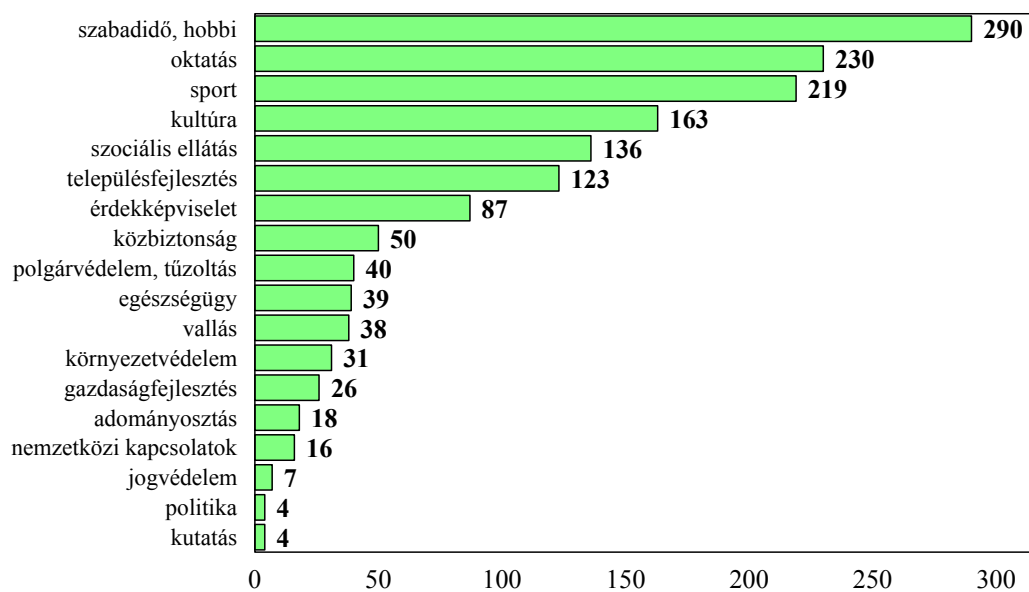
	1995	2000	2005
Szabadidő	680	471	524
Egészségügy	59	55	57
Szociális	55	56	73
Képzés	193	213	236
Gazdaság	250	176	200
Kultúra	197	163	204
Zöld	44	26	32
Ifjúság	54	43	46
Hátrányos helyzet	8	24	30
Jogvédelem	166	102	109
Lokálpatriótizmus	237	157	182
Összesen	1699	1332	1527

forrás: KSH

A legfrissebb Központi Statisztikai Hivatal által kiadott Nonprofit szervezetek Magyarországon (2006) című kiadvány új rendszer szerint kategorizálja a nonprofit szervezeteket, mint a korábbi években. Ennek adatai alapján klasszikus civil szervezeti kategóriába 86 százalékuk, érdekképviseleti kategóriába 6 százalékuk és egyéb nonprofit szervezeti kategóriába 8 százalékuk esett 2006-ban.

A szervezetek tevékenység szerinti megoszlását tekintve megállapítható, hogy a legtöbb nonprofit szervezet a szabadidő és hobbitevékenységek területén működik, ezeket követik az oktatási és sportcélú nonprofit szervezetek. Az összes szervezet 11 százalékát alkotják a kulturális, 9 százalékát a szociális ellátást biztosító és 8 százalékát a településfejlesztő szervezetek. Legkevesebb szervezet a valamilyen „speciális” képességeket vagy szaktudást igénylő területekről vannak, ilyenek például a kutatásokat, nemzetközi kapcsolatokat vagy a jogvédelmet ellátó szervezetek. A kistérségi szinten ilyen adatsor jelenleg nem érhető, de a szakértői becslések alapján valószínűleg nem tér el a megyei átlagtól, vagyis a szabadidős, hobbi, oktatási, sport és kulturális szervezetek dominálják a kisbéri térséget is.

Komárom-Esztergom megyei nonprofit szervezetek száma tevékenységcsoportok szerint (2006)

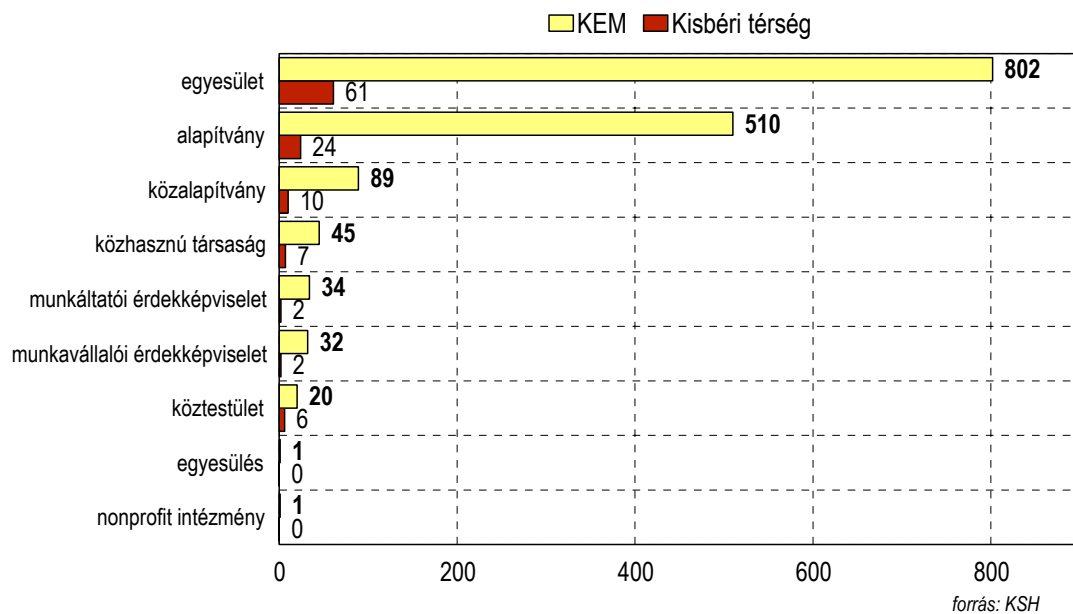
forrás: KSH

Szervezeti forma szerint a Komárom-Esztergom megyei nonprofit szervezetek több mint fele - 53 százaléka - egyesület, 33 százaléka alapítvány és 6 százaléka közalapítvány. A közhasznú társaságok 3 százalékát, a szakmai, munkáltatói és a munkavállalói érdekképviselési szervezetek 2-2 százalékát alkotják a megyei szervezeteknek. Köztisztviselőből összesen 20 volt a megyében 2006-ban, ez 1 százaléka az összes nonprofit szervezetnek. Ezzel szemben a kistérségben az egyesületek aránya 58 százalék, az alapítványoké 22, a közalapítványoké pedig 9 százalék.

A legtöbb pályázaton az egyesületek és az alapítványok fejlesztése valósulhat meg, vagyis mindösszesen 85, ún. klasszikus civil szervezet¹ lehet a szolgáltatásfejlesztési stratégiában a célcsoport a térségben.

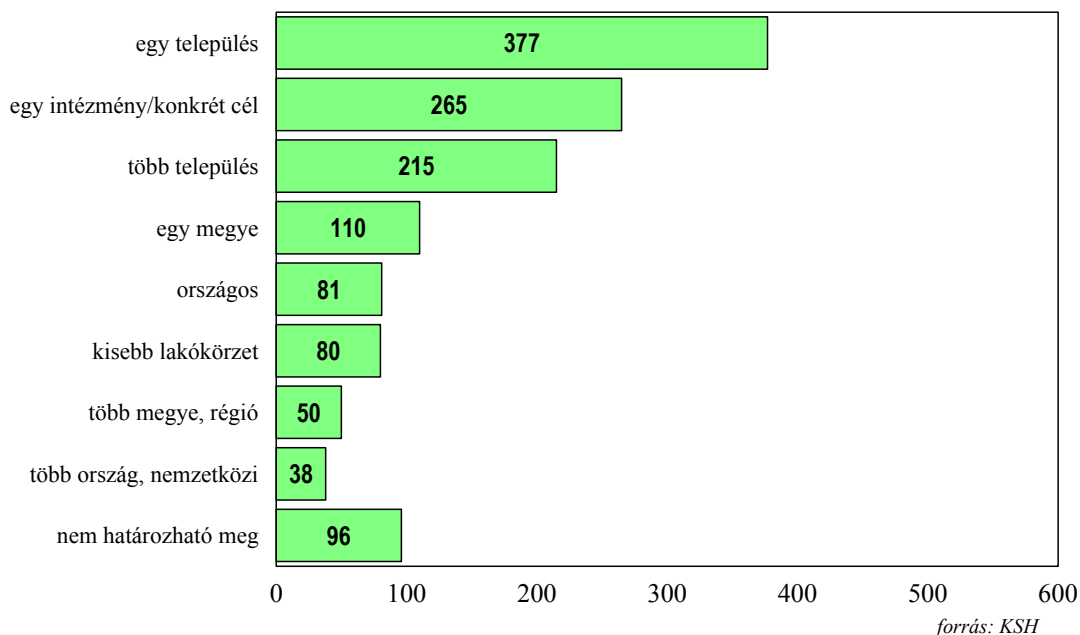
¹ Klasszikus civil szervezet alatt a Központi Statisztikai Hivatal gazdasági forma szerinti osztályozása (GFO) által besorolt egyesületeket (GFO 521-529) és egyéb alapítványokat (GFO 569) értjük.

Komárom-Esztergom megyei nonprofit szervezetek száma szervezeti forma szerint (2006)

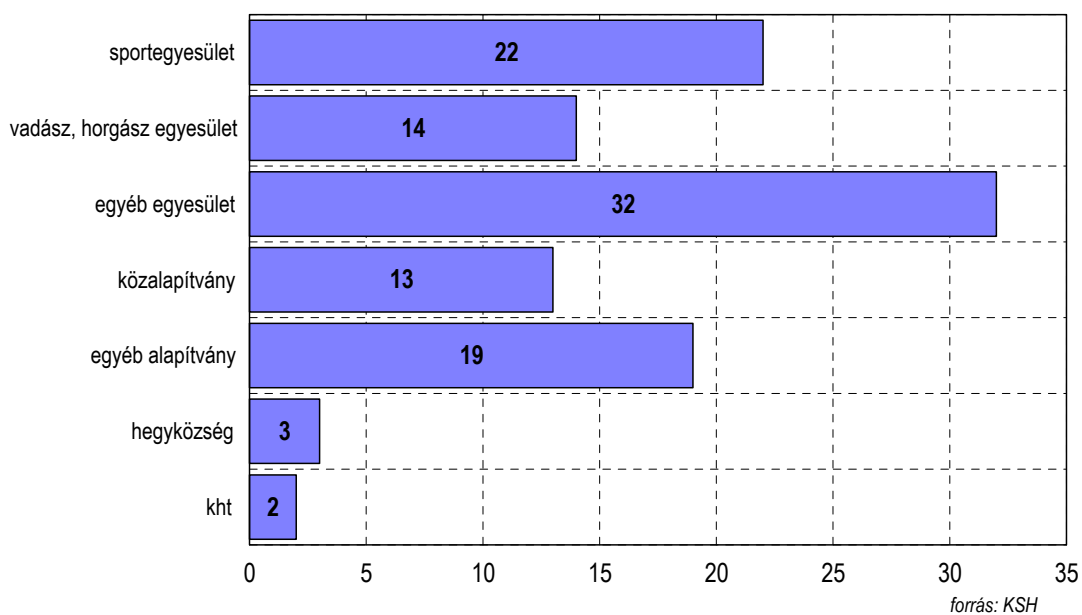
A klasszikus nonprofit szervezetek többsége tevékenységi hatókörét tekintve egy településre terjed ki vagy egy intézményre vagy konkrét célra specializálódott. A szervezetek 16 százaléka több településen dolgozik, 8 százaléka pedig megyei szintű. Ennél nagyobb hatókörrel a megyei szervezetek 7 százaléka rendelkezik.

Komárom-Esztergom megyei klasszikus nonprofit szervezetek száma hatókör szerint (2006)

A kistérségi civil szektorának cél szerinti eloszlása differenciált, a legtöbb civil szervezet az egyéb egyesületi kategóriába tartozik, a sportegyesületek aránya 17, a vadász, horgász társaságoké 11 százalék. Arányait tekintve magas az önkormányzati közalapítványok részesedése a szektorból.

A kistérségi nonprofit szervezeteinek célja szerinti megoszlása (2008)

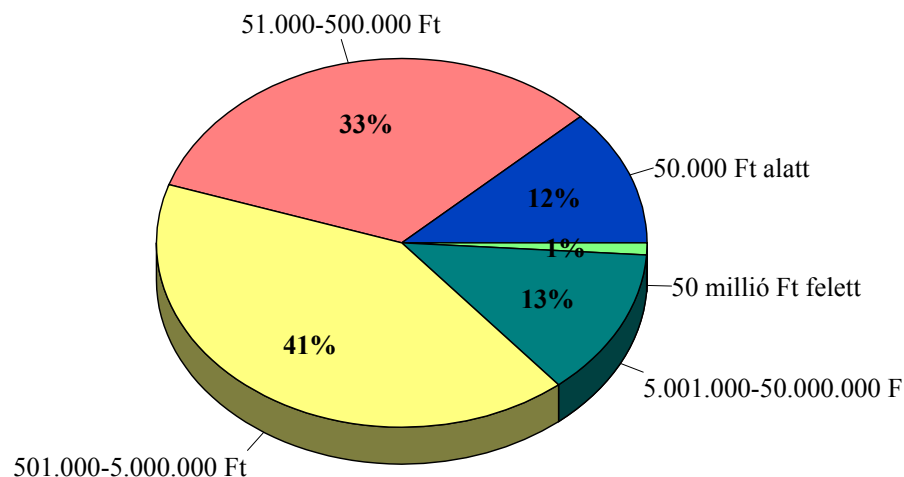

4. A klasszikus nonprofit szervezetek erőforrásai

A megyei klasszikus nonprofit szervezetek 86 százalékának éves bevétele 5 millió forint alatt volt 2006-ban, ezen belül 45 százalékuknak nem haladta meg az 500.000 forintot, 154 szervezetnek – 12 százalékuknak – pedig az 50.000 forintot sem. A nagyobb bevétellel rendelkező civil szervezetek az összes szervezet 14 százaléká, ebből 13 százalékuknak volt 5 és 50 millió forint között a bevétele, és 1 százalék – 19 szervezet - haladta meg az 50 millió forintos határt.

A klasszikus nonprofit szervezetek összes bevétele Komárom-Esztergom megyében a 2006. évben 5.022,7 millió forint volt, ez a klasszikus nonprofit szervezetek országos összbevételének 1,3 százaléka. Nemcsak a klasszikus szervezeteket tekintve a teljes nonprofit szektor összbevétele 2006-ban 9320,6 millió forint volt Komárom-Esztergom megyében, amelynek több mint egyharmada a közhasznú társaságoktól származik.

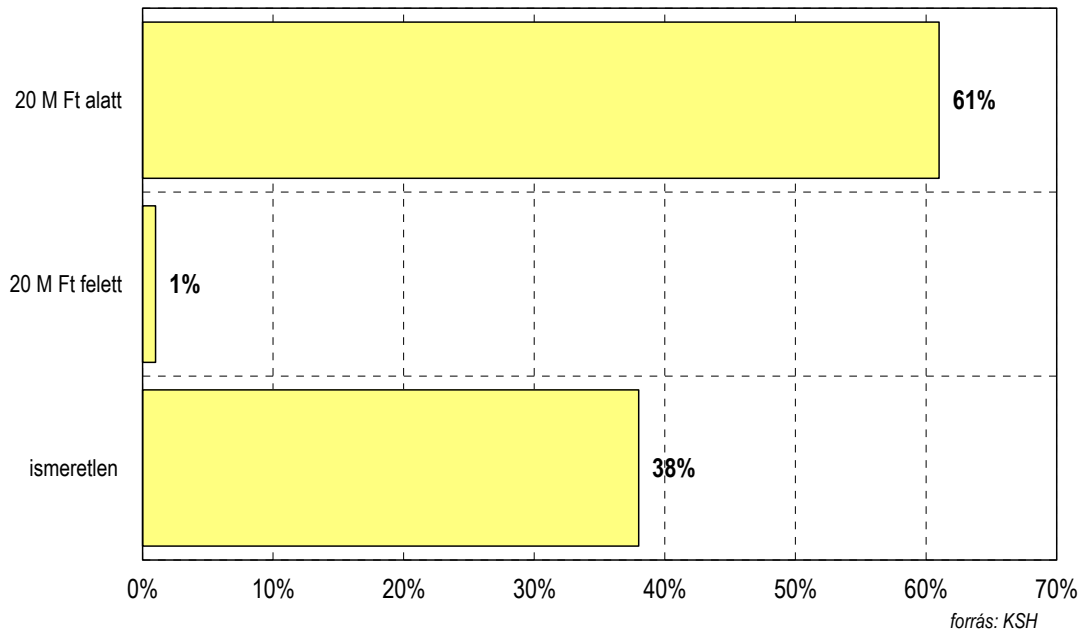
Klasszikus nonprofit szervezetek megoszlása bevételnagyság szerint (2006)

forrás: KSH

A kistérségi térségben működő szervezet közül mindössze 1 százalék gazdálkodik a 20 millió forintot meghaladó mértékű összeggel, a legtöbb szervezet költségvetése még az egymillió forintot sem éri el.

A kisbéri nonprofit szektor megoszlása árbevétel alapján (2006)

A bevételi források klasszikus szervezetek közötti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a megye és a kistérség klasszikus nonprofit szervezetek főleg a központi és önkormányzati költségvetésből szerzik bevételeik nagy részét. A bevételek 35 százaléka központi állami támogatás és 12 százaléka önkormányzati támogatás. Alaptevékenységből a bevételek 15 százaléka, gazdálkodási tevékenységből pedig szintén 10 százalék származik. A belföldi magántámogatások 15 százalékát teszik ki a megyei nonprofit bevételeknek, a külföldi magántámogatások pedig 2 százalékát. Ezen kívül 7 százalék származik tagdíjból, 4 százalék pedig egyéb bevételi forrásokból.

A Komárom-Esztergom megyei klasszikus civil szervezetek 11 százaléka alkalmaz fizetett munkaerőt, és 8,5 százalék főállású, teljes munkaidős foglalkoztatottal is rendelkezik. Összesen 388 főállású, teljes munkaidős munkavállalót foglalkoztatnak, és 129 főállású, részmunkaidős dolgozót. Nem főállású, nonprofit szervezet által foglalkoztatott munkavállaló 81 fő volt Komárom-Esztergom megyében 2006-ban.

A klasszikus nonprofit szervezetek programjaik, projektjeik során nagyon gyakran megbízási szerződéses munkaerőt alkalmaznak. A szervezetek 9 százaléka használta ki ezt a formát két évvel ezelőtt, és így összesen 114 főt foglalkoztattak. A megbízási szerződések alapján kifizetett megbízási díjak összege 126.800.000 Ft volt.

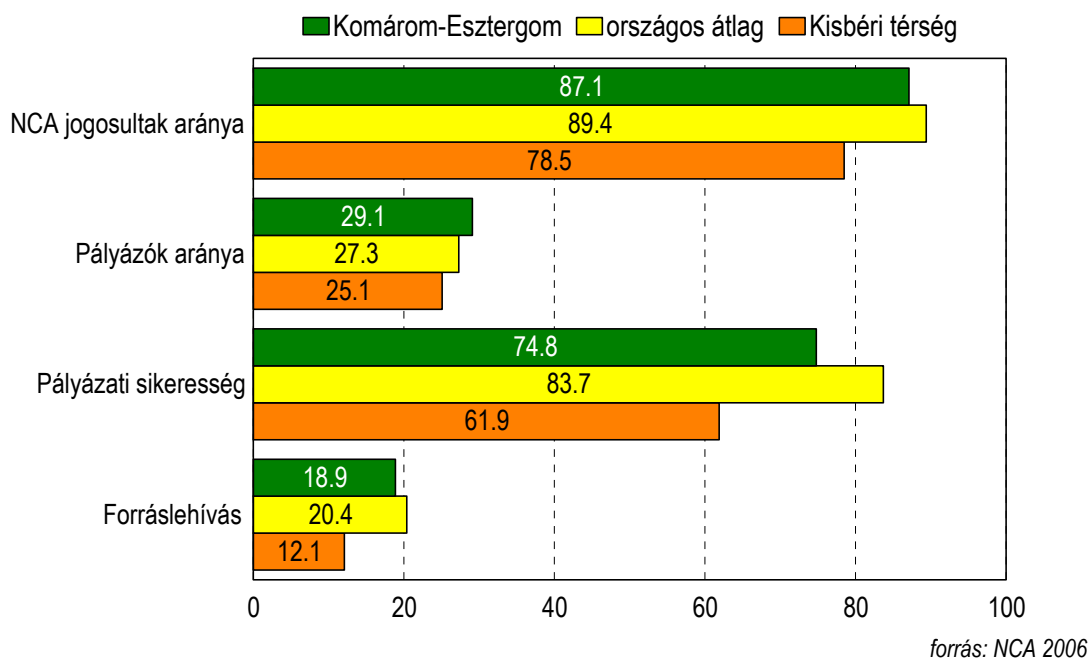
A kisbéri kistérségben összesen 11 olyan civil szervezet van, amelyik foglalkoztat munkavállalókat, ezek közül 8 szervezet csupán egy fővel, 2 szervezet 2-9 fővel, és egy szervezet 10 főnél nagyobb létszámmal látja el feladatát.

5. NCA pályázati források a térségben

A Nemzeti Civil Alapprogram számottevő forrás a Komárom-Esztergom megyei civil szervezetek életében, így a kisbéri térségben is, ezért a kistérségi civil szolgáltatásfejlesztési stratégiát előkészítő helyzetelemzésnek is tartalmaznia kell az NCA-ra vonatkozó területi adatokat. Jelen összefoglalóban az NCA 2006-os és 2008 adatbázisa alapján mutatjuk be a legfontosabb statisztikai eredményeket.

Az első fontos kérdés annak vizsgálata, hogy a szervezetek mekkora része jogosult egyáltalán NCA támogatások igénybevételére. 2006-ban az ország 58242 regisztrált nonprofit szervezetének 89,4 százaléka volt jogosult, ez az arány Komárom-Esztergom megyében alacsonyabb, több mint 2 százalékponttal, 87,1 százalék, ami az országban legalacsonyabb megyei arány egyébként. A kistérségben működő civil szervezetek 79 százaléka NCA jogosult, mégis mindössze a jogosultak 25,1 százaléka pályázott a vizsgálati évben az NCA-hoz.

NCA jogosultsági és sikerességi arányok (%)

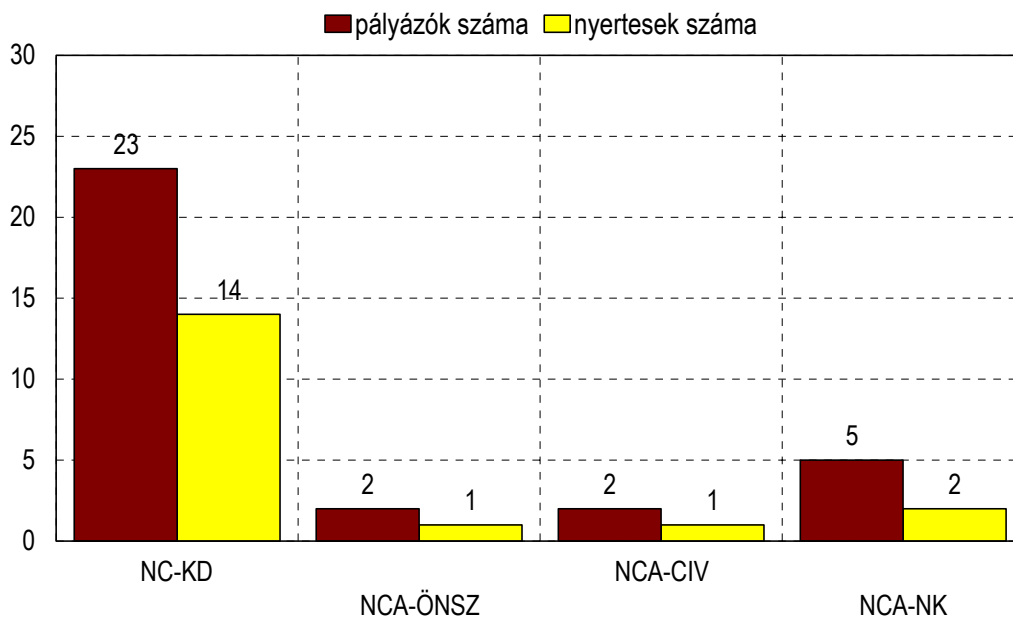
A megyében a jogosult szervezetek több mint negyede, 29,1 százaléka pályázott 2006-ban a NCA valamely kollégiumához, ez viszont már magasabb, mint az országos átlag majdnem 2 százalékponttal. Miután ez a mutató független a jogosultságtól, azt üzeni számunkra, hogy a megyében

működő szervezetek motiváltabbak voltak általában mint a kistérségi civil szervezetek 2006-ban az NCA részvételre mint az országos átlag. Azon szervezetek száma, akik a megyéből 2006-ban NCA pályázatot nyújtottak be 385 volt, a kistérségből viszont csak 21, ami azt jelenti, hogy míg a kistérség részaránya a megye civil szektorából 9 százalék, addig az NCA aktivitásból csak 5.5 százalék. Ha idősorosan nézzük az adatokat, 2008-ra a megyei pályázók száma 212-re csökkent, a kistérségből pályázók száma pedig 13-ra, ami azért igen jelentős visszaesés és azt jelzi, hogy valami komoly probléma van az NCA szervezeti megítélésével a kistérségben.

Azon szervezetek, akik 2006-ban pályáztak az NCA valamely kollégiumához Komárom-Esztergom megyéből, háromnegyedük nyert is valamekkora támogatást, a Kistérségben ez az arány csak 62 százalék. A megyei átlag tekintetében a pályázók átlagosan 3,1 millió forint támogatást igényeltek szervezetenként, s ennek alig negyedét, 890 ezer forintot kaptak. A kistérségi szervezetek átlagosan 1,6 millió forintot igényeltek és 545 ezer forintot kaptak, vagyis látató hogy nemcsak kevesebben igényeltek mint az átlag, nem még az igénylők is alulteljesítettek. Ám az átlag elfedi a szervezetek mérete közötti különbségeket. Ha az NCA-n nyertes szervezeteket nem a pályázók számához, hanem a megyében, térségben bejegyzett nonprofit szervezetek számához viszonyítjuk, akkor egy sajátos, forráslehívási mutatót kapunk. Ennek aránya Komárom-Esztergom megyében 19 százalék volt 2006-ban, ami nagyjából az országos 20 százalékkal megegyező, vagyis minden ötödik civil szervezetek jutott NCA forráshoz a megyében, a Kistérségben viszont ez az arány alig haladja meg a 12 százalékot.

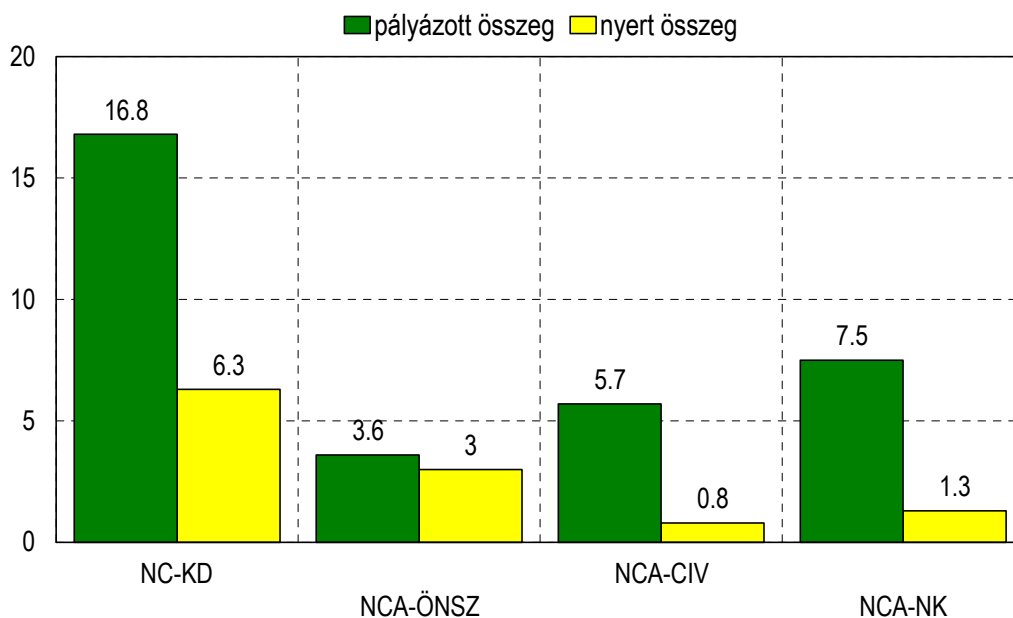
A Nemzeti Civil Alapprogram Komárom-Esztergom megyében alapvetően a regionális kollégiumot jelenti, az összes NCA pályázó 81 százaléka csak a regionális kollégiumhoz fordult támogatásért, a szakmai kollégiumokhoz a megyéből összesen 58 szervezet nyújtott be pályázatot. A kistérségi kistérség esetében a pályázók 77 százaléka csak működési pályázatot írt, szakmai kollégiumokhoz 5 szervezet 9 pályázatot nyújtott be. Ezen pályázatok közel fele (4) sikeres volt, 3 szervezet jutott innen forráshoz. A működési támogatás esetében a regionális kollégiumnál a pályázó szervezetek 78 százalékát támogatták a megyében, 61 százalékát a kistérségben (23 pályázatból 14). A kért és kapott támogatás arányát tekintve a regionális kollégium átlagosan a kért összeg harmadát ítélte meg, a szakmai kollégium az igények 31 százalékát támogatta, 16 millió forint igényelt összegre a kistérség 5 millió forintot kapott.

Pályázó és nyertes szervezetek száma kollégiumonként a Kisbéri kistérségben (2006)

forrás: NCA 2006

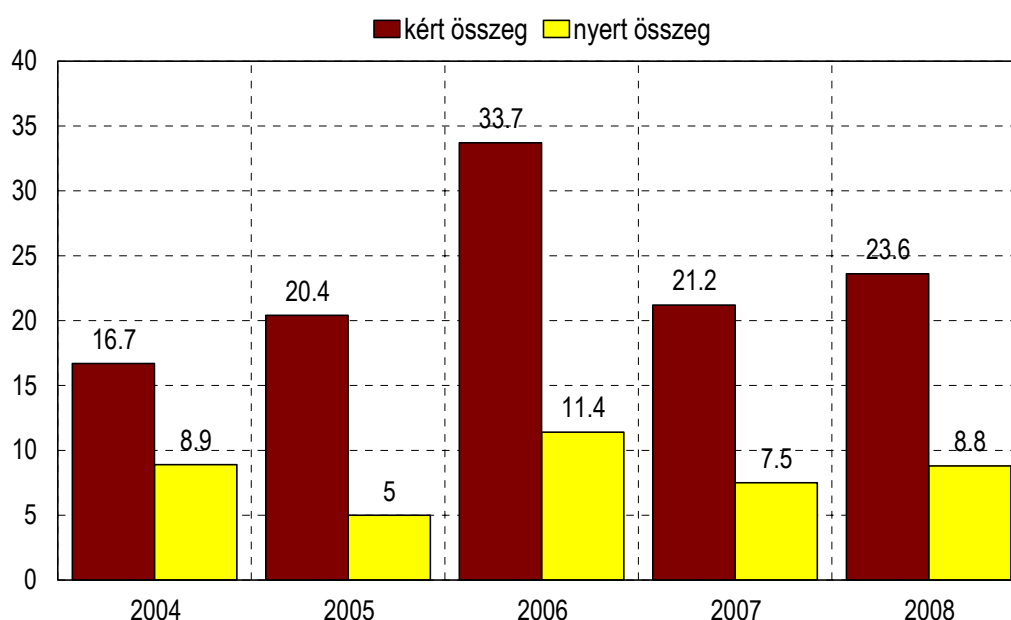
Kért és megítélt támogatási összegek kollégiumonként a Kisbéri térségben (millió Ft, 2006)

forrás: NCA 2006

Komárom-Esztergom megye részesedése az Nemzeti Civil Alapprogram támogatásából 2006-ban 178 millió forint volt, ami a teljes kiosztott NCA támogatás összegének 2,6 százaléka, miközben a jogosult szervezeteknek 2,5 százaléka működik a megyében, vagyis Komárom-Esztergom megye civil szervezetinek NCA forrásfelvétele az országos átlagnak megfelelő arányt mutat. A Kiszécsényi kistérség esetében 11,4 millió forint volt, ami 6,4 százalékos részesedés a megyén belüli forrásokból, szemben a 9 százalékos szervezeti aránnyal. Az NCA 2004-2008 közötti működése során a Kiszécsényi kistérségbe mindösszesen 41,7 millió forint érkezett, ám ez az összeg megtévesztő, mert ebből 14 milliót egyetlen szervezet, az Agóra Vidékfejlesztési Alapítvány használhatott fel az évek alatt, 10,1 millió forintot pedig az Az Európai Emberért, a falvakban Alapítvány.

NCA forrásfelvétel idősoros alakulása a Kiszécsényi kistérségben (millió Ft)

forrás: NCA

t

Ha területileg részletesebben is megnézzük az NCA adatokat, akkor kiderül, hogy a megyébe érkezett működési célú támogatás 42 százalékát Tatabánya szervezetei használták fel. A szakmai programok esetében a megyeszékhely aránya még magasabb, 46 százalék.

A támogatási adatok megyei összevetésénél sokkal informatívabb a kistérségi szintű összehasonlítás. A megyében ezer lakosra átlagosan 6 működő nonprofit szervezet jut, ennél magasabb a civil szervezetek aránya a Tatai és az Esztergomi térségben (7) és alacsonyabb a Dörögiban (5). A legtöbb támogatási szerződés a megyeszékhelyet is magában foglaló tatabányai i

kistérségben kötötte az NCA, három év alatt 274 támogatási szerződés 222 millió forintot vitt a térségbe. A legkevesebb szerződés 2004-2006 között a Kisbéri kistérségben kötöttem, mindösszesen 39 támogatás volt, ebben a térségekben lévő településeken az NCA-tól három év alatt a 30 millió forintot sem tudták elhozni a civil szervezetek, de Dorogon sem.

A nominális összegek mellett realisabb képet alkothatunk az NCA forrásfelvétel megyén belüli területi egyenlőtlenségéről, ha az összegek és szerződések számát a szervezetek számához viszonyítjuk. Száz NCA jogosult civil szervezetekre a megyében átlagosan 2004-ben 14, 2005-ben 20 2006-ban pedig 14 támogatott szervezet volt, a szerződések száma is hasonló, tekintve, hogy a legtöbb szervezet csak egyetlen (működési célú) szerződést kötött. Az egy NCA jogosult szervezetre jutó támogatás átlaga 2004-2006 között 110-130 ezer forint között volt. A megyén belül 2004-ben és 2005-ben a megyeszékhelyet nem számítva a legjobb forrásfelvevő kistérség a Tatai volt, az egy jogosult szervezetre jutó támogatás 147-156 ezer forint volt. 2006-ban viszont már érezhető a Kisbéri és a Komáromi térségek forrásszerző képességének növekedése, miközben a Tatai erőteljesen gyengült. A leggyengébben teljesítő térségek három év átlagát nézve a Dorogi térség, itt még a 60 ezer forintot sem éri el az egy NCA jogosult szervezetre jutó támogatás évi átlaga. Az ellenkező póluson – nem meglepő módon – a megyeszékhely áll. Tatabánya mint város 2004-2006 között évente átlagosan 228 ezer forinthez jutott civil szervezetenként az NCA-ból. A régió egészét tekintve míg 2004-ben egyértelműen Tatabánya volt az NCA tekintetében a legsikeresebb város (267 ezer Ft /szervezet), s Székesfehérvár csak a második helyre szorult, addig 2006-ban már Székesfehérvár a legsikeresebb. A két nagyváros NCA forrásfelvevő képessége időben folyamatosan csökkent. Ezzel együtt is azonban a nagyvárosok átlaga bőven felette van a megye átlagának.

Az egy NCA szerződésre jutó átlagos támogatás nagysága is igen eltérő a megyén belül, míg a leggyengébb kistérségekben 400-500 ezer forint az átlagos támogatás, addig a legjobban teljesítő nagyvárosi térségben ennek kétszerese is lehet.

Kistérség	Egy jogosult nonprofit szervezetre jutó NCA támogatási összeg ezer forintban			Forrásfelvétel összes NCA támogatás ezer Ft 2004-2006
	2004	2005	2006	
Dorogi	46	56	59	21329
Esztergomi	81	102	94	75596
Kisbéri	111	61	113	23540
Komáromi	50	85	112	39617
Oroszlányi	102	110	63	29648
Tatai	147	156	91	85021
Tatabányai	227	191	155	222227
Komárom-Esztergom megye	130	128	109	496978
Közép-Dunántúli régió	100	110	95	1508707
Ebből:				
Tatabánya	268	234	185	210783

Forrás: Echo – Regionális Nonprofit Statisztikai Adattár 2006

Kistérség	NCA támogatási szerződések száma			Egy szerződésre jutó NCA támogatás összege ezer forintban		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Dorogi	13	32	12	427	236	685
Esztergomi	37	50	40	575	558	660
Kisbéri	9	16	14	988	314	687
Komáromi	15	27	35	489	495	541
Oroszlányi	17	21	13	618	572	548
Tatai	27	52	30	1146	644	687
Tatabányai	77	118	79	1093	631	806
Komárom-Esztergom megye	195	316	223	865	550	693
Közép-Dunántúli régió	574	1071	743	813	507	672
Ebből:						
Tatabánya	67	108	71	1174	665	848

Forrás: Echo – Regionális Nonprofit Statisztikai Adattár 2006

Kistérség	Forrásfelvétel összes NCA támogatás ezer Ft 2008	Pályázatok száma 2008	Átlagos támogatás ezer Ft 2008
Dorogi	4272	19	224
Esztergomi	19731	39	505
Kisbéri	3450	15	230
Komáromi	20714	36	575
Oroszlányi	6750	24	281
Tatai	28373	50	567
Tatabányai	54814	99	553
KEM összesen	138104	282	489

Forrás: Echo – Regionális Nonprofit Statisztikai Adattár 2008

A területi egyenlőtlenségek idén is pontosan kimutathatók, pl. a megyébe érkező összes NCA támogatás 39 százaléka a Tatabányai kistérségbe érkezik, míg a pályázatok számából csak 35 százalékban részesedik a megyeszékhelyet is magába foglaló kistérség. Az egy pályázatra jutó átlagos támogatás idén a Komáromi kistérségben a legnagyobb, 575 ezer Ft, míg Tatán 567, Tatabányán pedig 553 ezer Ft, s Dorogon és Kisbéren a 250 ezer forintot sem éri el.

A szakmai tudás eloszlását jelzi, hogy a Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiumtól a megyébe érkező támogatás 32 százaléka a megyeszékhelyen működő civil szervezetekhez érkezett, 31 százaléka pedig Esztergomba ment. A nemzetközi kollégium támogatásából viszont nem a központi térség részesül leginkább, mert Esztergom 28, Komárom és Oroszlány pedig 25-25 százalékban részesedik. A Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiumtól jött támogatás három kistérségben jutott egyenlő arányban, Komárom, Tata és Tatabánya, vagyis a koncentráció itt magasabb. A regionális kollégiumnál érződött leginkább a területi arányosság, itt a támogatások 58 százaléka a vidéki térségekbe jutott.

Szervezetenként is érdemes megnézni a statisztikai adatokat. A kisbéri kistérségben 2004-2008 között összesen 109 készült el, ennek 31 százalékát, a 3 legaktívabb pályázó készítette el az alábbiak szerint.

Szervezet neve	Beadott NCA pályázatok száma 2004-2008
Bakonysárkányért Alapítvány	13
Az Európai Emberért a Falvakban Közhasznú Alapítvány	12
Agóra Vidékfejlesztési Alapítvány	8
Bakonyalja Környezetvédelmi és Turisztikai Egyesület	6
Bakonytárségi Civil Fórum Egyesület	6
Batthyány Műemlékegyüttes Védelmében Alapítvány	6
Hóvirág Nyugdíjas Egyesület	5

Bakony Néptáncegyüttes Kulturális Alapítvány	4
Jászai Mari Általános Iskoláért	4
Ászári OVI Alapítvány	3
Békesség Szigete Alapítvány	3
Gyöngyszem Alapítvány Óvodásainkért	3
Kisbér Körzeti Labdarugó Szövetség	3
Bakony Gyöngye Auto-Motoros Nosztalgia Klub	2
Bakony MFR Szakképző Egyesület	2
Bakony Térségi Civil Fórum Egyesület	2
Csatkai Mária Kegyhelyért Alapítvány	2
Jobb Dáma Sport Egyesület	2
Petőfi Alapítvány	2
Sakkbarátok Egyesülete Kisbér-Ászár	2
Sakkbarátok Egyesülete Kisbér Ászár	2
Táncsics Sport Horgász Egyesület	2
Tárkányi Községi Sportegyesület	2
Vérteskethely Község Polgárőr Egyesülete	2

A forrásfelvétel tekintetében 3 civil szervezet nyerte a kistérségbe érkező NCA támogatások 74 százalékát, míg 26 százalékon osztozik további 24 civil szervezet. A legtöbb forrást az Agóra Vidékfejlesztési Alapítvány és Az Európai Emberért a Falvakban Közhasznú Alapítvány nyerte az NCA-ból több mint 10 millió forintot.

Szervezet neve	Átlag összeg pályázatonként	2004-2008-ban nyert NCA támogatás (Ft)
Agóra Vidékfejlesztési Alapítvány	1734625	13877000
Az Európai Emberért a Falvakban Közhasznú Alapítvány	1495000	10846000
Bakonysárkányért Alapítvány	467615,4	6079000
Békesség Szigete Alapítvány	426666,7	1280000
Bakonyalja Környezetvédelmi és Turisztikai Egyesület	159166,7	955000
Batthyány Műemlékegyüttes Védelmében Alapítvány	130000	780000
Hóvirág Nyugdíjas Egyesület	154000	770000
Táncsics Sport Horgász Egyesület	385000	770000
Bakonytérségi Civil Fórum Egyesület	117833,3	707000
Tárkányi Községi Sportegyesület	327500	655000
Sakkbarátok Egyesülete Kisbér-Ászár	322500	645000
Jászai Mari Általános Iskoláért	156250	625000
Ászári OVI Alapítvány	202333,3	607000
Gyöngyszem Alapítvány Óvodásainkért	163333,3	490000
Bakony Térségi Civil Fórum Egyesület	235000	470000
Kisbér Körzeti Labdarugó Szövetség	134666,7	404000
Sakkbarátok Egyesülete Kisbér Ászár	200000	400000
Bakony Néptáncegyüttes Kulturális Alapítvány	75000	300000
Kisbéri Kézilabda Club Közhasznú Egyesület	190000	190000
Csatkai Mária Kegyhelyért Alapítvány	85000	170000
Jobb Dáma Sport Egyesület	80000	160000
Sakkbarátok Egyesülete	145000	145000
Alapítvány a Bakonyszombathelyi Általános Iskoláért	100000	100000
Ászári Községi Sportegyesület	100000	100000
Bakonysárkány Község Polgárőr Egyesülete	100000	100000
Rédei Önkéntes Tűzoltó Egyesület	100000	100000

NCA nyertes szervezetek térségi listája

6. A civil szervezeteknek nyújtott szolgáltatások

A komárom-esztergomi civil szolgáltatók által lefedett kistérségeket tipizáltuk a tervezés számára megyei szinten. Az első klaszterbe az erős civil forrásfelvétellel bíró kistérségek kerültek, ahova az elmúlt években a legtöbb NCA támogatás érkezett relatív és abszolút értékben egyaránt, s az EU pályázatokon sikeresen szereplő szervezetek is aránya is itt a legmagasabb. Ez Tata és Tatabánya környéke. A második csoportba azok a kistérségek kerültek, amelyek közepesen, míg a harmadik csoportba azok, amelyek kifejezetten gyengén szerepelnek a pályázati forrásfelvételnél, mind az NCA mind pedig az EU vonatkozásában. A másik dimenzióban a szektor fejlettségét méri. Az egyes klasztereket jellemzőik alapján neveztük el a civil aktivitásra és fejlettségre és az infrastruktúrára helyezve a hangsúlyt. A két civil klaszter (civil forrásfelvétel és a civil szektor általános helyzete) által alkotott mátrix összesen hat elméleti modell-típust adott ki a kistérségekre, a fejlődő, erős civil forrásfelvétellel rendelkező kistérségtől (Tatai) a stagnáló és gyenge forrásfelvételi képességű kistérségekig (Oroszlány, Esztergom) az alábbiak szerint. Ezek alapján a kisbéri kistérségben a civil szektor stagnál és közepes forrásfelvétel jellemzi.

A civil szektor pozicionális térségenként

Forrásfelvétel	fejlődő szektor	stagnáló szektor
erős	Tatai	Tatabányai
közepes		Komáromi, Dorogi, Kisbéri
gyenge		Oroszlányi, Esztergomi

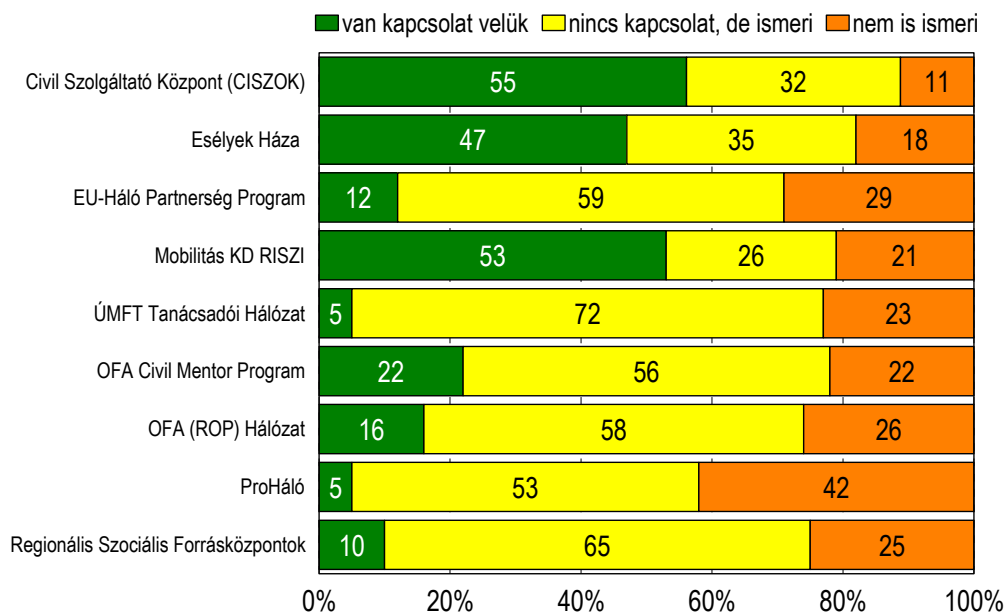
A megye egyik legfontosabb civil szolgáltatója a United Way Vértés Vidéke Alapítvány (CISZOK gazda). A legnépszerűbb CISZOK szolgáltatások a konferenciák szervezése, civil adatbázisokhoz való hozzáférés, képzések, workshopok szervezése, NCA tájékoztatás, tanácsadás és a hírlevél, ezeket a célcsoportunk 40-56 százaléka vette már igénybe, míg az ellenkező póluson a civil könyvtár és az eszköz kölcsönzés valamint az irodai szolgáltatások áll, melyet 84-88 százalékuk nem vette még igénybe, így véleményt sem tudott alkotni róla. Összességében nagyon alacsony a Komáromi CISZOK szolgáltatásait igénybevevő szervezetek aránya, de a válaszoló szervezetek a leginkább a civil könyvtárral, az irodai szolgáltatásokkal, a holnappal és az adatbázisokkal elégedettek, százaléku skálán 80-92 pont az elégedettségi indexe. A legtöbb szolgáltatással – azon kevesek akik igénybe veszik – egyébként elégedettek, komolyan inkább csak a tanácsadásokat kellene fejleszteni.

A Komárom-Esztergom Megyei Civil Szolgáltató Központ (CISZOK) szolgáltatásaival való elégedettség

	Elégedettségi index (százfokú skálán)	Nem vette még igénybe (%)
Civil könyvtár	92	84
Irodai szolgáltatások (fénymásolás, nyomtatás, internet)	92	84
Jogi tanácsadás	75	84
Hírlevél	78	44
Konferenciák	77	60
Eszköz kölcsönzés	67	88
Szervezetalapítási tanácsadás	57	76
Pályázatfigyelés	78	64
NCA tájékoztatás, tanácsadás	72	52
Képzések, workshopok	74	60
Civil adatbázisok	80	80
Pályázati tanácsadás	71	68
Könyvelési, gazdálkodási pénzügyi tanácsadások	67	88
Honlapon lévő információk	82	64

Komárom-Esztergom megyében több olyan megyei illetve regionális szakmai szolgáltató hálózat működik, melyek közvetve vagy közvetlenül a civil szervezetek támogatását célozzák. Ezek közül a CISZOK csak egy, bár kétségtelen talán a legfontosabb intézmény. A megyében két szolgáltató szervezettel van intenzívebb kapcsolata a civil szervezeteknek, az egyik a CISZOK a másik pedig Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat Közép-Dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodája, bár ez utóbbi regionális szintű szereplő. Az Esélyek Háza Komárom-Esztergom Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda a harmadik ilyen szolgáltató, de esetükben már 50 százalék alatt van az említési arány.

A célcsoport kapcsolata a civil szolgáltató szervezetekkel

Rajtuk kívül még a Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat Közép-Dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodával van jellemzően kapcsolata a civil szervezeteknek. Az adatokból kiderül, hogy egyik szolgáltató sem teljesen ismeretlen a célcsoportunk előtt, kivételt csak a Pro Háló képez, melynek egyébként nincs is közvetlen civil támogató funkciója. A még a legkevésbé ismert szervezetek esetében is csak 20-25 százalék volt azok aránya, akik nem is hallottak róla.